

GAATJES(AAN)DRAGER

Wie zich met het Krijt bezighoudt kent uiteraard de Gaatjesdragers of Foraminifera. In tegenstelling tot de Straaldieltjes of Radiolaria die een skelet van kiezelzuur bezitten, nemen de Gaatjesdragers kalk uit het water op en bouwen daarmee hun schaal op. Deze kalkschaal is meestal van gaatjes voorzien waardoor het celplasma in de vorm van vele lange dunne draden naar buiten toe steekt. De functie van deze schijnvoetjes is tweeledig. Op de eerste plaats worden de plasmauitsteeksels gebruikt om voedsel op te nemen, daarnaast vergroten ze het drijfvermogen van het organisme waardoor het in staat is te blijven zweven in de bovenste lagen van het water. Gaatjesdragers, hoe miniem ook, zijn organismen die met de beschreven aanpassingen vele miljoenen jaren hebben weten te overleven.

Gaatjesdragers zijn dus interessante organismen en zeker de moeite waard om even bij stil te staan. Ik heb me wel eens afgevraagd, gesteld dat zo'n organisme zijn gaatjes zou missen, of het dan in staat zou zijn om te overleven. Bekend is dat Gaatjesdragers als ze sterven naar de zeebodem zakken en zo in het verleden hebben gezorgd voor de vorming van dikke krijtpakketten. De gaatjes zijn dus waarschijnlijk essentieel voor het voortbestaan van het diertje. Dankzij de gaatjes verplaatsten ze zich of worden ze verplaatst. Dankzij de gaatjes kunnen ze voedsel bemachtigen, terwijl de omringende kalk de nodige bescherming biedt.

Stel het hypothetische geval dat de gaatjes inderdaad verloren zouden gaan, zouden die Foraminifera dan ook zelf gaatjes kunnen maken? Ik denk van

niet. Het zijn oude soorten en beschikken dus waarschijnlijk niet over het modernste materiaal. Zouden andere organismen als een soort mutualisme in de vorm van een symbiotische sluipwesp in staat zijn de kalk te doorboren? Niet met de bedoeling om te parasiteren, maar om de soort een overlevingsmogelijkheid te bieden?

Dat zou voor zo'n ingemetseld organisme een enorme bevrijding betekenen. Dat zou immers weer voortplantingsmogelijkheden bieden, weer houvast geven en daarmee hoop op een betere toekomst. Zo'n gaatjes(aan)-drager zou voor de soort een ware zegen zijn.

Het zou me overigens niet verwonderen als zo'n symbiose inderdaad heeft bestaan of zelfs nog bestaat. Wie de Hoge Fronten bezoekt kan voor deze stelling de nodige aanwijzingen vinden, hoewel de sporen langzaam beginnen te vervagen.

Maar Bert als je dadelijk over de Sint-Pietersberg loopt, sta dan eens stil bij de ondergrond. Van die ondergrond wordt cement gemaakt, cement uit Foraminifera, en natuurlijk horen daar gaatjes bij. En daarmee is het tenslotte allemaal begonnen. Ik wens je veel succes bij je nieuwe baan en een blijvend goede samenwerking met het Genootschap en de overige natuurbescherming. Een natuurbescherming die je nu al veel verschuldigd is.

A. Lenders, voorzitter

VERENIGINGSNIEUWS

ADRESSENLIJST ALGEMEEN BESTUUR PER 27 MAART 1995

C. Adams-Kaasta

H. van Rodenbroeckstraat 43
6413 AN HEERLEN

R. Akkermans (vice-voorzitter)

Wilhelminalaan 47
6042 EP ROERMOND

L. Allemeersch

Talderstraat 25
3630 MAASMECHELEN (België)

S. van Beek

Herungerstraat 95
5911 AK VENLO

L. Hensels

Tramstraat 9
6088 EA ROGGE

H. Gilissen

Schuttendaal 23
6228 KC MAASTRICHT

B. Graatsma (ambtelijk secretaris)

Koningsplein 9
6224 EB MAASTRICHT

E. Gubbels

Eijkerstraat 42
6269 BN MARGRATEN

A. Heijnen

Mockeborg 44
6228 CR MAASTRICHT

J. Hermans

Hertestraat 21
6067 ER LINNE

A. Lenders (voorzitter)

Groenstraat 106
6074 EL MELICK

G. van der Mast

Annendaalderweg 27 D
6105 AR MARIA HOOP

H. Schmitz (secretaris)

Vinkenbergh 6
6074 DL MELICK

J. Teeuwen

Witte Vrouwenstraat 20
5807 AS OOSTRUM

P. Thomas

LTM-weg 26
6412 BP HEERLEN

H. van der Weijden (penningmeester)

Dokter Leursstraat 14
6041 KM ROERMOND